
GEMEENTE SINT-MARTENS-LATEM
Provincie Oost-Vlaanderen – Arrondissement Gent

**UITTREKSEL UIT HET REGISTER VAN BERAADSLAGINGEN VAN DE
GEMEENTERAAD
zitting 30 januari van 2012**

Aanwezig:

Freddy Vanmassenhove, burgemeester-voorzitter;
Erik Van den Abeele, Arnold Meirlaen, Sabine De Vos, Bea Roos, schepenen;
Kristof Vanden Berghe, OCMW-voorzitter – toegevoegd schepen met raadgevende stem;
Bob Van Hooland, Jean-Charles Wibbo, Magda Van Hevel-Pynket, Paul Santens, Pieter Vanderheyden, Rigo Van de Voorde, Agnes Lannoo-Van Wanseele, Frank Comhaire,
Guy Van Severen, Carl Dewulf, Emiel Verschueren, Jan Louagie, Herman Vansintjan,
Piet Van Aken, raadsleden;
Jef Van den Heede, gemeentesecretaris.

**5. NATUURINRICHTINGSPROJECT LATEMSE MEERSEN, ONTEIGENING BIJ
HOOGDRINGENDHEID: VOORLOPIGE VASTSTELLING ONTEIGENINGSPLAN**

DE RAAD, in openbare zitting

De wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigening ten algemene nutte.

Omzendbrief BB 2011/5 betreffende het besluit van de Vlaamse Regering van 14 oktober 2011 inzake onteigening ten algemene nutte ten behoeve van gemeenten (...).

Het gemeentedecreet.

Het natuurinrichtingsproject Latemse Meersen ingesteld bij Ministerieel besluit van 29 juni 1999;

Het voorstel van projectuitvoeringsplan 3 zoals voorgelegd aan het natuurinrichtingscomité dd. 17 maart 2011.

Het besluit van de gemeenteraad van 26 april 2011 houdende de goedkeuring van een gebruiksrecht of onteigening bij hoogdringendheid in het kader van het natuurinrichtingsproject Latemse meersen.

Het projectuitvoeringsplan 3 van het natuurinrichtingsproject Latemse meersen van mei 2011.

Het overwegingsdocument van het natuurinrichtingscomité van 27 oktober 2011 inzake de behandeling van het openbaar onderzoek over projectuitvoeringsplan 3 dat gehouden werd van 1 juni 2011 tot en met 30 juni 2011.

In uitvoering van het besluit van de gemeenteraad van 26 april 2011 werden de noodzakelijke adviezen opgevraagd. Parallel werd door de Vlaamse overheid een openbaar onderzoek gehouden over de maatregelen van projectuitvoeringsplan 3. Uit een schrijven van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur van 3 januari 2012 blijkt in toepassing van omzendbrief BB 2011/5 een openbaar onderzoek over het voorlopig vastgesteld onteigeningsplan noodzakelijk alvorens een machtiging kan worden verleend. Voorts dient uitgebreider en duidelijker aangetoond te worden dat de realisatie van het doel van de onteigening een oplossing biedt voor een op dit ogenblik gesteld probleem. De gemeente ontving omzendbrief BB 2011/5 op 11 januari 2012.

Het projectuitvoeringsplan 3 heeft in hoofdzaak betrekking op het verbeteren van de waterkwaliteit.

Reeds in 1999 was een oplossing voor de slechte waterkwaliteit in de Latemse meersen een prioriteit van het natuurinrichtingsproject. Een significante verbetering was mogelijk indien het slib kon geruimd en afgevoerd worden. Dit vereiste echter ook de renovatie of de afkoppeling van de kleinschalige waterzuiveringsinstallatie (vloerrietveld) in de Baarle-Frankrijkstraat en de afkoppeling van alle hemelwater aangesloten op het stelsel. Thans zijn de nodige gescheiden rioleringsprojecten gepland die een renovatie/afkoppeling van het KWZI mogelijk maken. De renovatie/afkoppeling van het rietveld wordt door Aquafin NV gepland in 2015.

Het opwaarts gedeelte van de Meersbeek tussen de Baarle-Frankrijkstraat en de Brakelmeersstraat bevat een dikke sliblaag en dreigt te verlanden. Dit is niet enkel nadelig voor het watersysteem maar ook bedreigend voor aangrenzende botanisch waardevolle graslanden. Een slechte afwatering zorgt er voor dat oppervlaktewater het kwelwater, dat in de komgronden aan de oppervlakte komt, onderdrukt. Hierdoor maken zeldzame vegetaties, zoals dotterbloemhooilanden plaats voor ruigere vegetaties met dominantie van zegges en pitrus. Dergelijke vegetaties zijn beschermd ingevolge het decreet op het natuurbehoud. Bijgevolg dringt zich een ruiming op korte termijn op. Gezien dit deel van de beek niet onder invloed staat van het rietveld is dit een zinvolle actie met een grote natuurwinst. Om sediment en verontreiniging in de toekomst te vermijden, hetgeen ook telkens resulteert in hoge kosten voor de afvoer en de verwerking van het slib, dient een overstort op de riolering in de Bakelmeersstraat gebufferd te worden. De overstortfrequentie zal na 2015 afnemen indien alle rioleringsprojecten uitgevoerd zijn. Het water van de wegenis en het afgekoppelde hemelwater van het stelsel zal echter een potentiële vervuilingbron blijven die dient gebufferd te worden.

De maatregelen van projectuitvoeringsplan 3 werden van 1 juni 2011 tot en met 30 juni 2011 in openbaar onderzoek gelegd. Het natuurinrichtingscomité, bijgestaan door de natuurinrichtingscommissie, bracht advies uit aan de bevoegde minister over dit openbaar onderzoek. Het comité bestaat uit ambtenaren van de Vlaamse-, de provinciale en de gemeentelijke overheden, vertegenwoordigers van de sector natuur, landbouw, erfgoed en de federatie van notarissen. De commissie bestaat uit leden van natuurverenigingen, vertegenwoordigers van belanghebbenden en deskundigen op het vlak van landbouw, natuur en bos.

Het advies of het zogenaamde overwegingsdocument van 27 oktober 2011 wordt integraal bij dit besluit gevoegd. In dit document bevestigt en benadrukt het natuurinrichtingscomité het hoogdringend karakter om verlies van belangrijke natuurwaarden te vermijden.

Het natuurinrichtingscomité stelt onder meer dat (samenvatting):

‘Het bezinkingsbekken dient om in afwachting van de aanleg van gescheiden riolering de vuilvracht in de westelijke Meersbeek na ruiming te beperken. Na de scheiding van de riolering kan het bezinkingsbekken incidentele vervuiling afkomstig van de wegenis en de langsrachten voorkomen.

Een groot deel van de biotopen gekoppeld aan de Meersbeek dreigt op korte termijn verloren te gaan en kan mogelijk niet meer hersteld worden. Het gaat hierbij over de bedding van de beek, de aangrenzende oevers en hooilandjes. De grote hoeveelheid slib verhindert immers een normaal functioneren van het ecosysteem en een normale afwatering. Het bezinkingsbekken blijft ook functioneel na de aanleg van de gescheiden riolering gezien het regenwater dat afspoelt van verharde oppervlakten een vuilfractie bevat. Na afweging van de verschillende alternatieven is het comité van oordeel dat grondinname onvermijdelijk is voor het realiseren van het bezinkingsbekken. Versneld ruimen zonder aanleg van het bezinkingsbekken is zinloos en kostenverspillend. Het bestaan van het bezinkingsbekken zal op lange termijn de kost van de ruiming van de gehele Meersbeek drukken.’

Het bezinkingsbekken bestaat uit de verbreding van een gracht tot circa 5 meter over een lengte van 125 meter en een werkstrook van een kleine 5 meter breed met een eigen uitweg, inclusief overwelling van de baangracht, naar de Brakelmeersstraat. In het bezinkingsbekken worden twee drempels geplaatst om het water te vertragen zodat sediment kan bezinken. Het bezinkingsbekken zal periodiek worden geruimd. Het belangrijkste voordeel van dergelijke constructie is dat de verspreiding van vervuild slib ruimtelijk beperkt wordt.

De Latemse meersen zijn volgens het gewestplan Gentse en Kanaalzone (K.B. 14/09/1977) gelegen in een natuurgebied. Verder maken ze deel uit van het Vlaams Ecologisch Netwerk (GEN 213 vallei van de Benedenleie, Besl. Vl. Reg. 19/07/2003) en van een beschermd landschap Leiemeersen (M.B. 07/11/2005). 19 hectare werd erkend als natuureservaat (basisbesluit M.B. 23/04/1997). Een uitbreiding van de erkenning van nog eens 18 hectare is in procedure. Voormelde beleidsbeslissingen houden in theorie een hoge beschermingsstatus in. Van de overheid mag bijgevolg verwacht worden dat ze minstens in deze gebieden maximaal inspanningen levert om de optimale omstandigheden voor fauna en flora te ontwikkelen en te handhaven.

Het bezinkingsbekken werd ontworpen rekening houdend met de landschappelijke waarde en de bedrijfsvoering op het perceel. De grondinname is beperkt en het bekken wordt ingepland op een bestaande perceelsrand. Eventuele opbrengstverliezen en de hinder voor de gebruiker zijn minimaal.

De aanleg van het bezinkingsbekken wordt door de hogere overheid als voorwaarde opgelegd om dit project via de natuurinrichtingsprocedure en voor minstens de helft met Vlaamse middelen uit te voeren. Indien het bezinkingsbekken niet kan worden aangelegd wordt de procedure voor projectuitvoeringsplan 3 van het natuurinrichtingsproject Latemse meersen afgesloten.

Eind oktober 2010 werden de eigenaars van het betrokken perceel op de hoogte gebracht van de plannen voor de aanleg van het bezinkingbekken. Na twee schriftelijke verzoeken tot onderhandeling (7 april 2011 en 19 april 2011) werd op 26 april 2011 de mogelijkheid om te onteigenen principieel goedgekeurd door de gemeenteraad. Op 18 augustus 2011 werd een laatste minnelijk aanbod gedaan aan de eigenaars. Dit voorstel was gebaseerd op een schattingsverslag van een beëdigd landmeter-expert. De administratie Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid (10/08/2011) en het Agentschap voor Natuur en Bos (18/07/2011) verleenden een gunstig advies. De administratie Ruimtelijke Ordening deelde reeds een aantal principiële bemerkingen mee waarbij wordt aangegeven dat de adviezen van ANB en Onroerend Erfgoed richtinggevend zijn (25/08/2011). Een bodemattest en de oorsprong van eigendom zijn beschikbaar. Op 2 december 2011 stemde de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur in met de onteigening.

Synthese algemeen nut, noodzaak en hoogdringenheid:

1) Algemeen nut

Het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid stelt bij de doelstellingen en beginselen onder meer dat, telkens ten behoeve van de huidige en de toekomstige generaties, het milieubeleid tot doel heeft

- mens en milieu te beschermen tegen verontreiniging (...);
- het natuurbehoud en de bevordering van de biologische en landschappelijke diversiteit, met name door de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke habitats, ecosystemen en landschappen met ecologische waarde en het behoud van de wilde soorten.

Het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu vult de laatste bepaling verder aan. Het beleid inzake natuurbehoud en de vrijwaring van het natuurlijk milieu is gericht op de bescherming, de ontwikkeling, het beheer en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu, alsook op de handhaving of het herstel van de daartoe vereiste milieukwaliteit. Natuurbescherming is het geheel van de maatregelen gericht op natuurbehoud en tegen nadelige invloeden die kunnen ontstaan door menselijke activiteiten. De aanleg van het bezinkingsbekken is één van de vele maatregelen die de gemeente dient te nemen om het oppervlaktewater te beschermen tegen verontreiniging. Uit analysesresultaten van staalnamen in opdracht van de gemeente en de Vlaamse overheid blijkt dat de basis waterkwaliteitsnormen niet worden gehaald. In een studie die werd uitgevoerd door het Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek in opdracht van de gemeente, tussen april 2009 en maart 2010, scoort dit deel van de Meersbeek (meetpunt 6) 6,7 op de basis Prati-index. Dit resultaat situeert zich in de klasse 'verontreinigd'. De studie wordt als bijlage gevoegd bij dit besluit.

In beschermde gebieden (Vlaams Ecologisch Netwerk, erkend natuurreservaat) zou men bovendien mogen verwachten dat de overheid streeft naar niet-verontreinigd water. Bovenvermelde elementen tonen zonder meer het algemeen nut van de voorgestelde maatregel aan.

2) Noodzaak

Projectuitvoeringsplan 3 van het natuurinrichtingsproject Latemse meersen is het sluitstuk om de milieu- en natuurkwaliteit aanzienlijk te verbeteren. De aanleg van gescheiden riolering werd de voorbije jaren opgestart. Voor alle straten aangesloten op het waterzuiverend rietveld in de Baarle-Frankrijkstraat werd een project goedgekeurd waarvan de uitvoering de komende jaren gepland staat. Dit laat toe om het waterzuiverend rietveld af te koppelen van de Meersbeek of een om renovatie uit te voeren. Aquafin NV, beheerder van het rietveld, heeft hiervoor een milieueffectenrapport procedure opgestart. Het bezinkingsbekken bevindt zich in de bovenloop van de Meersbeek en heeft tot doel op korte termijn een oplossing te bieden aan de achteruitgang van milieu- en natuurwaarden en zal ook op lange termijn incidentele verontreiniging van de Meersbeek voorkomen.

Om een verder en zo mogelijk onomkeerbaar, verlies van natuurwaarden tegen te gaan is de aanleg van het bezinkingsbekken noodzakelijk. Naar aanleiding van het openbaar onderzoek dat werd gevoerd over projectuitvoeringsplan 3 werden de alternatieven grondig onderzocht. Het natuurinrichtingscomité kwam hierbij tot het besluit dat de alternatieven onvoldoende garanties boden. Het overwegingsdocument over het openbaar onderzoek van projectuitvoeringsplan 3 van 27 oktober 2011 wordt als bijlage gevoegd bij dit besluit.

3) Hoogdringendheid

Er wordt de laatste jaren een snelle achteruitgang van de natuurwaarden vastgesteld in het opwaarts deel van de Meersbeek en de aangrenzende percelen. Dit wordt bevestigd door het natuurinrichtingscomité in het overwegingsdocument. De slechte waterafvoer houdt ook een risico in op overstromingen. In de eerste helft van 2012 wordt het uitvoeringsdossier voor het projectuitvoeringsplan 3 van het natuurinrichtingsproject voorbereid door de Vlaamse overheid. Indien de gemeente niet beschikt over het terrein voor het bezinkingsbekken wordt het natuurinrichtingsproject stopgezet en zullen de kosten voor de slibruiming volledig ten laste van de gemeente zijn. In projectuitvoeringsplan 3 van mei 2011 wordt de kostprijs van de slibruiming door de Vlaamse Landmaatschappij geraamd op 247.967 euro, waarvan 44 procent ten laste van de gemeente. Op lange termijn zal deze hoge kost zich herhalen omdat zonder bezinkingsbekken vervuild slib in de volledige waterloop terecht zal komen.

Na beraadslaging,

Gaat over tot de stemming:

Stemmen voor, de raadsleden: Freddy Vanmassenhove, Erik Van den Abeele, Arnold Meirlaen, Sabine De Vos, Bea Roos, Jean-Charles Wibro, Guy Van Severen, Herman Vansintjan, Piet Van Aken

Onthouden zich, de raadsleden: Bob Van Hooland, Magda Van Hevel-Pynket, Paul Santens, Pieter Vanderheyden, Rigo Van de Voorde, Agnes Lannoo-Van Wanseele, Frank Comhaire, Carl Dewulf, Emiel Verschueren, Jan Louagie;

BESLUIT

Artikel 1:

Het onteigeningsplan voor een strook grond van 1419 vierkante meter volgens kadastraal plan, gelegen langs een gracht aan de noordzijde van het perceel kadastraal gekend Sint-Martens-Latem, 1^e afdeling, sectie A, nummer 355 a wordt voorlopig vastgesteld.

Artikel 2:

Het college van burgemeester en schepenen zal een openbaar onderzoek organiseren en de resultaten voorleggen aan de raad.

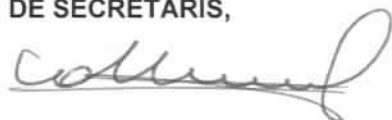
ALDUS VASTGESTELD IN HOGERVERMELDE ZITTING:

DE SECRETARIS,
get. J. VAN DEN HEEDE

NAMENS DE GEMEENTERAAD

DE BURGEMEESTER-VOORZITTER,
get. F. VANMASSENHOVE

DE SECRETARIS,

VOOR EENSLUIDEND AFSCHRIFT

DE BURGEMEESTER,

